

सं. ५०८८

चरण ग्रहः

x x x x

पत्र. ६ — सं. x

संहिता ब्राह्मणं

चरणव्यूहः

५०८८

✓
5088

F. = 6

#1 MISSING

१६ ए० नवकस्तथा द्विवर्गौ त्रिवृत्तौ द्वयोश्च न च शतं स्मृ
 तां वर्गाणां परि संख्यातं द्वसहस्रेषु लुत्तरोक्तं चोदशसं
 स्वाणि रूपां पंचशतानि च। रूपा मशीतिपादश्च एतत्पारणमु
 च्यते॥१॥ यजुर्वेदस्य षष्ठं जशीतिर्देह्नवं तित्त्वरका
 नामद्वादशविधं नवं तित्त्वरकाः दूरकाः कवाः प्राच्यकवाः
 कपिष्ठलकवाश्चारायणीयावात्तैतवीयाश्चेताश्चतराः उपम
 न्यवः पाताएँडिनेयामैत्रायणीयाश्चेतित्त्वरमित्रायणीया
 नाम॥ देह्नवंतिमानवावारादुडुङ्गनाः छाकृतेयाहारि

इ वा यौश्चेति तेषामध्ययनं द्वे सदस्ते शतेऽन्ये नमंत्रे वा जस
 नयके रू गे लः परिसंख्यातं ततो न्या नियजं पिचाष्टोशना
 निसदस्त्राणि वाष्टाविंशतिरन्या अधि कस्य पादं मतं च
 माणं यजुषा हि केवलं स वा लिख्यं त्वरित्वं सशु क्रियं ब्राह्म
 णं च चतुर्गुणं तत्र तित्तिरीयकानामद्विने दानवं ल्योख्ये याखा
 डिदेयाश्चेति तत्र खांजिके यानामपंचने दानवं तिकात्वेना
 शाद्यायनी हिरण्याकरी नारदा ज्यापस्त्रं बीक्षेति तेषामध्य
 यनमष्टादश यजुः सदस्त्राण्यधीत्यशाखा पारे नवतितान्ये

वद्विगुणान्यधीत्यपदपारो नवतिनान्यत्रिगुणान्यधीत्यन
 मपारो नवतिषडङ्गान्यधीत्यषडङ्गविद्ववतित्रिगुणं पठ्य
 यत्र तैमं न ब्राह्मणयोः सहा यजुर्वेदः सविज्ञेयः शेषाः शाखां त
 रा स्मृताः शिक्षा कृत्यो व्याकरणं निरुक्तं छंदो ज्योतिषमि
 ति षडङ्गानि छंदः पादो वेदस्य दस्ति कृत्योऽथ पठ्यते
 ज्योषामयन् न च दु निरुक्तं त्रैत्रिमुच्यते शिक्षा घ्राणं वावदस्य
 मुखं व्याकरणं स्मृतं तस्मां सांगमधीत्य ब्रह्मलोके मदीय

येतो तथाप्रतिनिपदमनुपदं छंदोनाषाधर्मोभीमांसाज्ञायन
 केश्यपाङ्गानि। तत्रपरिशिष्टानि नवंतियूपतदण्डां
 गलदण्डप्रतिज्ञानुवाकः संख्याचरत्तुष्टाद्वकृत्युत्ति
 र्कनिःपार्षदमृग्यजुंषीष्टवापूरणप्रवराध्यायोक्तुशास्त्रं
 क्रैसंख्यानिगमायैज्ञपाश्चैदोत्रिकंप्रसवोक्तुनंकर्मल
 दणमित्यष्टादशपरिशिष्टानिनवंतितत्रकवंगनांयागाये
 नविशेषस्तत्रप्राच्योद्दीचनिर्दृत्यवाजसनेयानामपंचदश
 नेदन्नवंतिजाबालाविद्धायनाः द्वाएवामाध्यादिनाशाक्येया

3

स्नापनीयाः कपोलाः पितृवरसाः आवटिकाः परमावटिकाः
 पाराशराविलेयाः वैधेयाः प्रह्वविधयाश्चेति तन्वामध्य
 यनं सोक्तिं प्रवचनीयाश्चेति मंत्रब्राह्मणकल्पानामंगा
 नां यजुषामृगां षष्ठां यः प्रतिनागजः सोऽध्वर्युः ह स्मृत
 च्यते ॥ २ ॥ सामवेदस्य किल सहस्रमासीति धनक्षयेष्व
 धीयानि स्मिन्नातक्रुतवीज्जलानि हताः शेषा न्याख्यास्याम
 स्तत्र राणायनीयानां मसप्तनेदानवन्ति राणायनीयाः रा
 द्यमुग्याः कालोपासदा कालोपालांगलायनाशईलाक्षिथु

माश्चेति तत्र कोऽथुमानामपदे दानवन्तित्यासुरा नीयलावता
 यना प्राञ्जलिद्वेन नृता प्राचीनयोग्यानि गेया कोऽथुमाश्चेति
 तेषामध्ययनमशीतिशतमाग्नेयं पावमानं चतुःशतमेदं च
 षट्शतित्योनिगायं तिसामगाः। तान्यधीत्य चंडाः प्रचंडतरो
 नवतिशिष्टान्यधीत्य शिष्टा विंशतिको नवन्तितत्र धुके चित्तु
 नऊकृतं त्रैसामतत्र संज्ञा धातुलक्षणमिति विधीयंता अप्ये
 सामसहस्राणि सामानि चतुर्दश। अप्ये शतानि नवतिद
 शतिः सवालखिल्याः ससुपर्णा प्रहस्तत्र सारिण्याकानि स

दाण्य तस्मात्समगलं स्मृतं ॥ ३ ॥ अथर्ववेदस्य नवनेदानवन्तिपि
 पत्नाः शौनकादामोदातोतायनाज्ञात्वात्वाब्रह्मपत्नाशाकु
 नरवीदेवऋषीत्वारणविद्यांश्चेति तेषामध्ययनं द्वादशैव सद
 स्त्राणि पञ्चकृत्यानि नवन्ति कृत्ये कृत्ये पञ्चज्ञानानि नवन्ति नद
 त्रकृत्यो विधानकृत्यः संहिताविधेरन्ति चारकृत्यः शांतिव
 त्यः श्रुतित्रावदानामुपवेदानवन्ति ॥ ऋग्वेदस्यायुर्वेदज
 रस्य पवेदः ॥ यजुर्वेदधनुर्वेद उपवेदः ॥ सामवेदस्य गान्धर्ववेद उप
 वेदः ॥ अथर्ववेदस्यार्थशास्त्रं तेत्याह नगवान्यासस्त्वं दोवा

षडमेवेदाश्चैवारः तेषामेकैकस्य क्रीडां रूपं वर्ण्य विधे
 ऽन्यतोऽस्येदस्य पक्षे द्वापराद्ऽसुविनक्तग्रीवः कुं वि
 त्के शारमश्रुः श्वेतवर्णं ननु क्रीडितं प्रमाणं तावत्तिष्ठन्ति
 तस्यान्त्यं चायजुर्वेदस्य पिंगाद्ऽसुरामध्यस्थं लगलकपा
 लनां ग्रायतवर्णः तल्लवर्णो वा प्रादेशो मात्रा षट्दोषवेन
 सामवेदस्य नित्यं स्वर्गसुप्रयतः शुचिः शुचिर्वासः शर्मा
 दांतो वृद्धश्चरीरशर्मा दंडाकातरनयनश्चादित्यवर्णो व
 र्णननवरनिमात्रः । अथर्षावेदस्य नीलस्रजः काम

रूपाविश्वात्माविद्यकर्ताक्षुद्रक्षमास्वशाखाध्यायीप्रा
 ङ्गस्यमहानीलोत्पलवर्णोवर्षेनदशरत्निमात्रः॥३॥
 दस्यात्रेयसगोत्रं सामदेवत्यं गायत्री छंदः॥ यजुर्वेदस्य
 काश्यपसगोत्रं मिंद्रदेवत्यं त्रिष्टुप् छंदः॥ सामवेदस्य ना
 रदाजसगोत्रं रुद्रदेवत्यं जगती छंदः॥ श्रुर्वेदस्य विनायन
 सगोत्रं ब्रह्मदेवत्यं मनुष्टुप् छंदः॥ यमेवेदो मेनां नाम
 रूपं गोत्रं प्रमाणं छंदो देवतं वर्णं वर्णं यंति॥ अविद्योत्पन्न
 ते विद्याज्जातिस्मरोऽथ जायते॥ जन्मनि जन्मनि त्वदपार

गन्धर्ववत्यवतीवतीनवत्यब्रह्मचारीब्रह्मचारीनवतिनमः
श्रीनकायनमःश्रीनकाय॥४॥यइदंचरणव्यूहंगति
लात्वावयेस्त्रियं।पुमांसंजायतेपुत्रानृषिनिर्वेदपार
जैः॥यइदंचरणव्यूहंश्रुकातेपठेद्विजः।अहयंतनते
आहंपिन्दुश्चिवोपतिष्ठति॥यइदंचरणव्यूहंपठेत्सप
त्क्रिपावनः।तारयेत्प्रनृतीन्पुत्रान्पुरुषःसप्तसप्ततिः॥य
इदंचरणव्यूहंपठेत्सर्वसुपर्वसु।विधूतपाप्मासःस्वर्गंवि
ह्वन्यायगच्छतिब्रह्मन्यायगच्छति॥४॥अथमेधस

हस्त्राणि वा जपेय शतानि च ॥ तत्पुं ल्यं फल माप्नोति पथे च
 राण व्यदहे ॥ ४ ॥ इति चरण व्यदं समाप्तं ॥ स्वस्ति संवत्
 १६८५ वर्षे फाल्गुण मासे शुद्ध पक्षे १ प्रतिपद तिथि ॥
 शुक्ल दिने ॥ बौद्ध श्रीसूर्य पुरवास्तव्य आख्यंतर नागर
 ज्ञाता यदा द्विन गोविंद सुते नदा ॥ हरी लल्लकेन लि
 खिते ॥ नाटु नादां ना पव नार्थे नि ॥ ४ ॥ यादृशं पुस्तकं ह
 दूना दृश लिखितं मया ॥ यदि शुद्ध म शुद्धं वाम म दौषो ॥ ७
 नदायेत ॥ श्रीसरस्वती नमः श्रीगुरुभ्यो नमः श्रीदासिवा

ॐ नमः

क्रो ४७

सा इत्युच्चारण देववर्हिनि यतिपातद्वे॥

पुनः प्रविश्य नति नमकारस्तु कर्णान्वयवर्हि॥

ॐ नमः

॥ श्रीनतदवस्तुदीक्षु श्री
सरदेवता श्रीकदेवनेविज्ञागे ॥

नमो नमो नमो